

Turguide – Sparkær Vinterløb.

Sparkær Vinterløb starter ved Sparkær Idrætsforenings klubhus, som er beliggende på Enrico Dalgas Vej. Sparkær Idrætsforening er stiftet i 1924, og er i dag en meget aktiv idrætsforening med stor betydning for lokalsamfundet. Der er en aktiv fodboldafdeling med 2 seniorhold, 1 damehold og ungdomshold. Foreningen har en aktiv gymnastikafdeling. Hvert år arrangeres der en sommerturnering i fodbold (Fjends Cup), og der er 3 årlige motionsløb, som har start ved klubhuset.

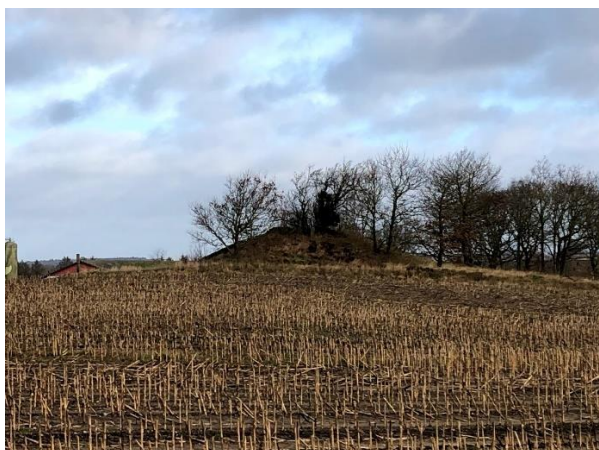

De første 7-800 meter følger ruten Enrico Dalgas Vej i nordgående retning. Vejen er opkaldt efter Hedeselskabets medstifter Enrico Mylius Dalgas. Hvis man fortsætter lige ud af vejen kommer man til Dalgas Plantage, hvor der er rejst en mindesten i 1891 ved Hedeselskabets 25 års jubilæum.

Det er et fladt hedelandskab til venstre. Man kan også fornemme nogle moseområder, som for 100 år siden var en vigtig og fundamental lokal indtægtskilde med tørveproduktion.

Efter 7-800 meter svinges til højre og ruten fortsætter mod Borris forbi gårdene Borrisminde, Borrislund og Borrisgaard.

Lige før man krydser Sandbækvej (asfaltvejen) ligger Borrisminde til venstre, og man kan her lige fornemme/se en gruppe oldtidshøje (gravhøje). Løbere vil antageligt genkende navnet Thijs Nijhuis. Thijs har haft sin opvækst på Borrisminde. Borrisminde er i dag en moderne kvægfarm med stor mælkeproduktion.

Efter at have krydset asfaltvejen kommer man over på Bakkelyvej, og på de første par hundrede meter skal man være påpasselig, da Røverstuen ligger til højre tæt på vejen. I dag er røverstuen blot en knold i landskabet. Efter et par hundrede meter kommer man til en flot alle', som fører op til Borrisgård. Borrisgård må antages at have været hovedgården i det gamle Nørre Borris sogn.

Et par hundrede meter længere fremme til venstre fører en sti ind til den gamle Nørre Borris Kirke, som kan føres tilbage til 1300-tallet. Sagnet vil, at man dengang kunne sejle i Fiskbæk Ådal næsten frem til kirken. Kirken blev revet ned i 1905, og en del af materialerne blev genbrugt i den nuværende Sparkær Kirke, som blev bygget dengang. Bakkelyvej følger kanten af Fiskbæk Ådal – en smuk ådal. Den gamle kirkegård er et besøg værd.

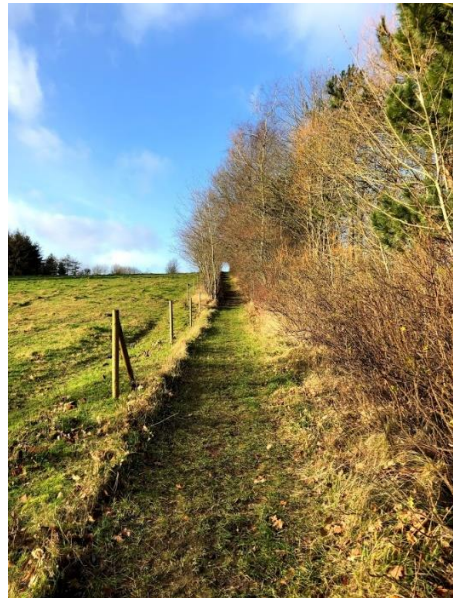
Landskabet er med bakkerne en skærende kontrast til det flade hedelandskab, vi kom fra.

Vi er på kanten af israndslinjen og naturens stærke kræfter gennem flere tusinde år kan aflæses i landskabet og formationerne; hvor ådalen er en såkaldt tunneldal, og bakkerne er randmoræne.

På den anden side af ådalen kan man fornemme, at der er skov. Det er urgammel egekrat/egeskov.

Længere fremme kommer man til en lille bebyggelse på 5-6 ejendomme. Det er Bakkely, og navnet er helt naturligt. Bakkely ligger i læ for vestenvinden bag ved bakkerne.

I Bakkely (på toppen af grusvejen), skal man dreje skarpt til højre og følge en lille sti i retning mod Sparkær; og på denne sti rammer vi det, som løbere kalder den lille "djævlebakke"; den er dog ikke så lang og kan i almindeligt løbetempo klares på ca. 1 minut.

Når man kommer til toppen af den lille djævlebakke, kan man igen se Sparkær. På vej ind mod byen løber man gennem en juletræsplantage, hvor der er plantet nordmannsgran og rødgran.

Der kommer et smukt view ind mod byen; hvor man ligefrem kan se en af de gamle tørvegrave, hvor der er en stor sø (også kaldet Østermosen). Men i folkemunde bruges betegnelsen: "Æ kanal". Hvis man ser lidt til højre, ses kirken, som ligger flot over byen.

Lige når man kommer ind i byen, svinges der skarpt til højre ad Gravhøjvej; som ligger vinkelret på en højdekurve. Nogen anser også Gravhøjvej for at være en "djævlebakke"; den rigtige djævlebakke ligger dog et helt andet sted (i Bjergene længere mod syd) og er en del af Fjendsløbet, der afholdes i maj. For enden af Gravhøjvej kommer dog en lille strækning på ca. 40 meter med en større stigningsprocent.

For enden af denne stigning drejes skarpt til venstre og kort efter kommer rutens måske populæreste sted – kælkebakken. På toppen af kælkebakken er der mulighed for at gøre stop og

der vil være et selvbetjeningsvæskedepot. Det er en af byens "små" byparker, som mange benytter på deres daglige gåture. Viborg Kommune, som ejer arealet, har lige stillet borde-/bænkesæt op, og shelters er på vej, ligesom der er plantet frugttræer. Herfra er der mindre end 1 km tilbage af runden.

Efter "parken" kommer kirkeskoven. Det er egentlig en skov, som langt hen ad vejen er kommet af sig selv. For 50 år siden var der mark, men nu er der en spændende lille skov, med et par hyggelige stier. Stien, vi følger, ligger tæt op ad en gravhøj og fører os ud på Borrisvej og videre forbi Sparkær Kirke.

Som tidligere nævnt afløste Sparkær Kirke den gamle Nørre Borris Kirke i 1905. Omkring år 1900 var der vækst omkring Sparkær, der var kommet jernbane med station; og der var en stor tørveindustri omkring Sparkær.

Lige efter Sparkær Kirke kommer Nordstjernen, som er et velfungerende friplejehjem. Nordstjernen er ved at blive moderniseret, og der bliver lige nu bygget 26 nye lejligheder.

Oprindeligt var Nordstjernen (bygget i 1905) en villa majestætisk beliggende med en flot udsigt

over Sparkær og bopæl for tørvefabrikant Hans Nielsen – kaldet ”Mosekongen”. Han blev udnævnt til kammerråd, fordi han skænkede grunden til Sparkær Kirke.

For enden af Borrisevej drejes til højre og her venter den sidste lille bakke – Præstebakken.

På toppen af Præstebakken ligger præsteboligen til venstre. Den er bygget i 1908.

Ved præsteboligen står en mindesten for Ritmester Rahbek. Ritmester Rahbek var aktiv inden for tørveproduktion og mosebrug og opfandt blandt andet en tørvemaskine, så produktionen kunne effektiviseres. En meget stor del af tørveproduktionen i Danmark kom fra området ved Sparkær.

Ritmester Rahbek havde også samarbejde med Hedeselskabet, så på en måde er ringen nu lukket; for fra toppen af Præstebakken fortsætter ruten lige ud til Enrico Dalgas Vej frem til klubhuset.

Inden man kommer til klubhuset, fører en lille sti ind til venstre til Billingsparken og Billingscenen. Billinger er små stykker tørv.

I dag bor der ca. 800 personer i Sparkær Sogn (i 2007 blev navnet ændret fra Nørre Borrise Sogn til Sparkær Sogn).

Sparkær betyder måske ”spurvekær” og Borrise er afledt af ”bakker”.

Tekst: Jens Buhl Christensen

Foto: Hans Peter Johansen

Sponsor for Sparkær vinterløb 2019 og 2020:

NærBrand

- i samarbejde med **Topdanmark**

Rute Sparkær Vinterløb

